

In deze rubriek bespreken medewerkers van stichting LEV het Onze Vader (Matteüs 6:9-13) als joods gebed. Ze lichten bijbelgedeelten toe aan de hand van rabbijnse literatuur.

‘Uw Naam worde
geheiligd’
(Matteüs 6:9)

In deze bijdrage staan
we stil bij ‘Uw Naam’.
Wat is Gods Naam?

Gods Naam

In de Bijbel wordt met ‘Zijn Naam’ vaak de vierletterige Godsnaam bedoeld; de niet uitgesproken Naam, die met ‘Eeuwige’ (HEERE) wordt vertaald (zie bijvoorbeeld Jesaja 42:8). Maar God heeft meer namen. In de *midrasj* lezen we:

Rabbi Abba bar Memel zei: De Heilige-gezegend-zij-Hij zei tot Mozes: Mijn Naam wil je weten? Ik word genoemd naar Mijn daden. Afwisselend word Ik genoemd God-die-zegt-het-is-genoen¹, [Eeuwige der] Heerscharen, God, Eeuwige (de vierletterige Godsnaam). Wanneer Ik de schepselen oordeel, word Ik God genoemd. Wanneer Ik vecht tegen de afbrekers, word Ik Heerscharen genoemd. Wanneer Ik het oordeel over de zonden van de mens opschort, word Ik God-die-zegt-het-is-genoen genoemd. Wanneer Ik Mij erbarm over Mijn wereld, word Ik Eeuwige genoemd.
Exodus Raba 3,6

Hier worden vier namen genoemd: twee strenge en twee milde. Ze laten de twee kanten zien van de manier waarop God zich tot de mens verhoudt: de oordelende kant en de vergevende kant. Die twee kanten staan niet los van elkaar. Bij een oordeel moet er altijd de mogelijkheid van vergeving zijn en omgekeerd; als er geen oordeel is, wat vergeef je dan?

Erbarmen en recht

Ook in het ‘Onze Vader’ klinken de twee kanten van Zijn Naam mee. Het begint met Zijn zorg voor ons, Zijn betrokkenheid, Zijn nabijheid, die doorklinken in ‘Onze Vader’.²

En verderop in het ‘Onze Vader’ komt Zijn koninkrijk, Zijn koningschap ter sprake. In ‘God als koning’ horen we Zijn rechtspreekende, Zijn oordelende kant. Over de twee kanten zegt een *midrasj*:

‘Eeuwige God’ (Genesis 2:4). [Waarom worden in het scheppingsverhaal deze twee Namen gebruikt?] Dat lijkt op een koning die lege glazen heeft. De koning dacht: Als ik er heet water in doe, barsten ze; doe ik er koud water in, dan scheuren ze. Wat deed de koning? Hij mengde het hete en het koude water en deed dat in de glazen. En ze bleven heel. Zo dacht de Heilige-gezegend-zij-Hij: Als Ik de wereld schep met de maat van erbarmen, zullen de overtredingen ongebreideld toenemen; schep Ik hem met de maat van het recht, hoe zou de wereld kunnen blijven bestaan? Maar zie, Ik schep de wereld met de maat van het recht en de maat van het erbarmen [samen]. En nu hoop Ik maar dat hij standhoudt!

Genesis Raba 12,15

De erbarmende én de strenge kant van de relatie tussen God en mens horen bij elkaar.

We hebben beide kanten nodig.

Meer informatie op stichtinglev.nl

1) Vertaling van *Eel Sjadai*; wordt meestal vertaald met God de (Al)Machtige. De *midrasj* leest het als ‘God die zegt ‘het is genoeg’ (*sje dai*)’

2) Zie ook de bijdrage van *Kerk & Israël Onderweg*, 20 (2) november 2018.

VRAAG:

Wat vindt u van de gedachte dat we erbarmen en strengheid beide nodig hebben?